

Asia: VN/14758/2021

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ilmastaselvityksestä

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

-

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

-

c. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

-

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

-

e. Muita yleisiä kommentteja:

Ilmastaselvitys on vähähiilisyden arviointimenetelmä, jota on tarkoitus täydentää osalle rakennustyypeistä tulevilla raja-arvoilla. Haluamme lausunnollamme tuoda esiin huolen siitä, että asetettavat raja-arvot ja käytetty menetelmä tarkasteluajanjaksoinen ja mahdollisine raja-arvoineen eivät ohjaa rakentamaan ensisijaisesti pitkäikäisiä, toimivia ja vikasietoisia rakennuksia, mikä vähähiilisen rakentamisen näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, vaan voivat johtaa rakenneoptimointiin raja-arvojen alittamisen vuoksi.

Ilmastaselvityksessä hiilijalanjäljen laskennan lisäksi veloitetaan laskemaan hiilikädenjälki. Vaikka ilmastohyötyihin pyrkiminen on hyvä tavoite, on epämääräinen ja kiistanalainen hiilikädenjälki nykyisellään liian merkittävä osa ilmastaselvityksen kokonaisuutta. Ilmastohyödyt vaativat nykytiedon valossa kriittistä arviointia mm. eloperäisen hiilivaraston osalta. Myös täysin erilaisia ilmastohyötyjä niputtava termi hiilikädenjälki on ongelmallinen. Näitä asioita on avattu enemmän myöhempanä.

Ehdotetun ilmastaselvityksen mukaiselle hiilijalanjäljen laskennalle ei ole esitetty laskentatuloksen epävarmuustekijöitä eli lähtötiedoista ja laskijasta riippuvaa hajontaa. Mikäli jatkossa asetuksen mukaiseen menetelmään asetetaan raja-arvoja, on niiden asettamisessa kiinnitettävä huomio laskennan epävarmuustekijöihin ja asettaa raja-arvot hajonta huomioiden.

Haluamme myös kiinnittää huomiota siihen, että energiatehokkuus-asetuksessa on vähähiilisyysistä annettu helpotus lämmönlämpäisykertoimelle ja E-luvulle osalle rakennusmateriaaleista ja tämä erikoisasema tulisi tämän uuden vähähiilisyuden huomioivan asetuksen myötä poistaa.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyden arviointi

Ehdotetaan unohtamaan termi hiilikädenjälki, tätä ehdotusta selitetty kohdassa 14. Arviointi voisi tarvittaessa uudelleenarvioinnin jälkeen sisältää listauksen kohdan 10) mahdolliset ilmastohyödyt, joita voi syntyä rakennushankkeen myötä.

2 § Määritelmät

-

3 § Arvioinnin kohde

Ehdotetaan lisättävän käsite rakennuksen ja rakennuspaikan yhdistelmälle, esim. rakennuskohde/-hanke, jotta voidaan tuoda esille laskennallinen kokonaishiilijalanjälki, johon todellisuudessa toimet hiilipäästöjen vähentämiseksi tulisi kohdistaa.

4 § Arviointijaksojen pituudet

-

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

-

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Ilmastohyötyihin pyrkiminen rakennushankkeiden yhteydessä on hyvä tavoite, mutta asetuksessa esitettyssä muodossa hiilikädenjälki on liian epämääräinen määräystasolle. Hiilikädenjälki on karkea arvio ja ennuste tulevaisuudessa vaikuttavista tekijöistä ja etenkin ilmastaselvityksen eloperäisen hiilivaraston huomioiminen on useiden uusimpien tutkimustulosten valossa erittäin kyseenalaista. Hiilikädenjälki-termin alle kootut ilmastohyödyt ja niiden laskentaperusteet tulee arvioida uudelleen nykytiedon valossa.

Hiilikädenjälki-käsite on perustelumuistiossa mainittuna sateenkaariterminä ongelmallinen. Vaikka asetusluonnoksessa on oikeat ohjeet siitä, että laskennan eri alueita ei voi laskea yhteen, aiheuttaa ilmastohyötyjen niputtaminen hiilikädenjälki-termin alle hämmennystä ja vääränlaista käyttöä mm. yhteenlaskuna ja hiilijalanjäljestä vähentämistä. Parempi ratkaisu olisi poistaa yhtenäistävä termi hiilikädenjälki ja korvata se jo esim. 1 § käytetyllä termillä: ”Rakennushankkeen myötä syntyvät mahdolliset ilmastohyödyt”. Ilmastaselvitys koostuisi hiilijalanjäljen laskennasta ja lisäksi siinä voisi (huom. ei pakko, mutta varmasti useimmat haluaisivatkin ihan markkinavetoisesti) tuoda listauksena esiin positiivisia asioita, joita hanke tuo eli mahdollisia rakennushankkeen myötä syntyviä ilmastohyötyjä.

7 § Rakennustuotteiden valmistus

-

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

-

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

-

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

-

11 § Kuljetukset

-

12 § Työmaatoiminnot

-

13 § Energian käyttö rakennuksessa

-

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

-

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

-

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

-

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

-

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

-

19 § Hiilivarasto

-

20 § Karbonatisoituminen

-

21 § Istutettava puusto

-

22 § Ilmastaselvityksen laadinta ja päivittäminen

-

23 § Ilmastaselvityksen sisältö

-

24 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen ilmastaselvityksessä

Taulukkoon ehdotetaan lisättäväksi Rakennuksen ja Rakennuspaikan yhteenlasketut hiilijalanjäljen arvot (ks. 3 §) ja määrittelemään täten näkyville myös rakennuskohteen kokonaishiilijalanjälki. Hiilikädenjälki-termin korvaaminen erillisellä listauksella ilmastohyödyillä.

25 § Arvioinnin tulosten kohdistaminen eri käyttötarkoituksille

-

Malkamäki Jari
Jämerä Kivitalot Oy

Korpi Minna
Jämerä Kivitalot Oy